

Skatteministeriet

1. marts 2022
J.nr. 2021 - 2113

Til Folketinget – Skatteudvalget

Vedrørende L 106 - Forslag til lov om ændring af momsloven (Ændring af reglerne om forfattervirksomhed og kunstnerisk aktivitet, brugtmoms, moms godtgørelse og -fritagelse for diplomater og justering af reglerne om undervisning og turistsalg m.v.).

Hermed sendes svar på spørgsmål nr. 57 af 3. februar 2022.

Jeppe Bruus

/ Jeanette Rose Hansen

Spørgsmål

Ministeren bedes kommentere præsentationerne fra høringen den 2. februar 2022 om konsekvenserne af moms på kunstneriske rettigheder, jf. L 106 - bilag 5.

Svar

Med L 106 foreslår regeringen bl.a. at gennemføre en række tilpasninger af momsloven for at bringe reglerne i overensstemmelse med EU-retten. I den forbindelse foreslås en ændring af momsfritagelsen for forfattervirksomhed og kunstnerisk aktivitet. Regeringen ønsker i videst muligt omfang at opretholde den gældende momsfritagelse, men Danmark er forpligtet til at efterleve EU-retten, og det er derfor nødvendigt at indføre moms, når forvaltnings- og medlemsorganisationer meddeler licens til ophavsrettigheder.

Forslaget indgår som finansiering af en ny flerårsaftale for kriminalforsorgens økonomi for 2022-2025 mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti. Aftalen skal skabe fundamentet for en genopretning af kriminalforsorgen og højne indsatsen på dette område. Partierne bag aftalen tog ansvar herfor – også i relation til at bringe momsreglerne i overensstemmelse med EU-retten.

Under Skatteudvalgets høring den 2. februar 2022 blev der fremlagt 5 præsentationer, jf. L 106 – bilag 5.

Den første præsentation blev foretaget af Forenede Danske Antenneanlæg (FDA). I præsentationen lægges der vægt på, at lovforslaget om momspligt ved antenneforeningers indkøb af licenser til ophavsrettigheder handler om økonomi, men også om mere end økonomi. FDA anfører bl.a., at prisen på en tv-pakke vil stige med gennemsnitlig 15-20 kr., hvilket FDA mener vil medføre opsigelser af tv-abonnementer til fordel for abonnenter på streamingtjenester. FDA mener, at dette vil føre til en reduktion i anvendelsen af danske ophavsretsbelagte produkter, i kunstnernes indtægter fra rettigheder og i produktionen af dansk indhold.

FDA opfordrer til, at der sikres en minimal implementering og helst sådan, at den foreslåede momspligt ikke indføres. Endvidere opfordrer FDA til, at en eventuel momspligt træder i kraft så sent som muligt.

Kommentar

Det forventes, at forslaget om moms på meddelelse af licens til ophavsrettigheder vil føre til højere forbrugerpriser på tv-abonnementer. Det afspejler, at en række tv-udbydere ikke har faktureret en samlet salgspris med moms til forbrugerne, men i stedet har faktureret licenserne særskilt uden moms. Fremover vil det ikke være muligt at momsfritage denne del af prisen på tv-abonnementer. Prisstigningen forventes alt andet lige at reducere efterspørgslen efter tv-abonnementer. Dette kan have afledte negative konsekvenser for efterspørgslen efter licens til ophavsrettigheder, hvilket indirekte kan påvirke kunstnerne.

Denne adfærdsvirkning vurderes dog ikke at have nævneværdig betydning for de prove-numæssige konsekvenser. Dette skyldes, at den sparede forbrugerudgift fra et reduceret

forbrug af tv-abonnementer må påregnes anvendt på andet forbrug, som vil indebære omtrent tilsvarende moms- og afgiftsprovenu som den moms, der ellers ville være blevet betalt fra forbrug af tv-abonnementer.

På denne baggrund har Skatteministeriet ikke konkret skønnet over størrelsen af den afledte nedgang i forbrug af tv-abonnementer, ligesom det samtidig bemærkes, at et skøn herfor vil være forbundet med betydelig usikkerhed.

Med hensyn til opfordringerne fra FDA skal jeg anføre, at det er min opfattelse, at dette lovforslag er blevet grundigt behandlet, og at det fremsatte forslag kun udvider momspligten, hvor det er strengt nødvendigt for at efterleve EU-retten. Jeg har dog forståelse for, at en ændring fra momsfrigatelse til momspligt, når forvaltnings- og medlemsorganisationer meddeler licens til ophavsrettigheder, kræver tilpasninger hos de berørte. Af denne årsag foreslås de nye regler først at træde i kraft den 1. januar 2023.

Derudover kan jeg henvise til, at det i forbindelse med aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 er besluttet, at der nedsættes en ministeriel arbejdsgruppe, som inden vedtagelse af lovforslaget skal redegøre for, at implementering følger retningslinjerne for minimumsimplementering, herunder de bagvedliggende EU-retlige momsregler samt Danmarks stand still bestemmelse.

Den anden præsentation blev foretaget af Deloitte. I præsentationen konkluderer Deloitte, at lovforslaget ikke er udtryk for en nødvendig lovændring for at opnå minimumsimplementering af EU's momsregler som følge af dommen vedrørende UCMR – ADA. Deloitte begrundet bl.a. dette med, at dommen ikke har betydning for spørgsmålet om, hvorvidt en forvaltningsorganisation kan være omfattet af momsfrigatelsen for kunstnerisk virksomhed. Deloitte er af den opfattelse, at den danske momsfrigatelse for kunstnerisk virksomhed ikke er personlig, når det drejer sig om meddelelse af licenser/rettigheder. Derfor vurderer Deloitte, at forvaltningsorganisationerne altid har været og kan fortsætte med at være momsfrigatet efter momsfrigatelsen for kunstnerisk virksomhed.

Kommentar

EU-Domstolen fastslår i dommen i sag C-501/19, UCMR – ADA, at en kollektiv forvaltningsorganisations meddelelse af licens til kunstneres ophavsrettigheder i eget navn for kunstneres regning, er omfattet af momsreglernes anvendelsesområde, da denne transaktion er en levering mod vederlag i momsmæssig forstand og derfor som udgangspunkt momspligtig. Dommen vedrørte en rumænsk sag, og da Rumænien ikke anvender en momsfrigatelse på området, tog dommen ikke stilling til sammenspillet med en momsfrigatelse som den danske stand-still.

Danmark anvender en momsfrigatelse for forfattervirksomhed og kunstnerisk aktivitet, som gælder for kunstnere og forfattere. Ydelser leveret af forvaltningsorganisationer har hidtil været momsfrigatet, da ydelserne ikke har været anset for at udgøre en levering mod vederlag og dermed har været udenfor momslovens anvendelsesområde. Den nævnte dom fastslår, at ydelserne udgør levering mod vederlag, og derfor skal der foretages en

vurdering af, om forvaltningsorganisationerne kan anses som omfattet af momsfrigtagelsen for kunstnere og forfattere. Hvis ikke dette er tilfældet bevirker dommen, at forvaltningsorganisationerne mv. bliver momspligtige, når de meddeler ophavsretslicenser til fx slutbrugere.

Som anført i bemærkningerne til L 106 omfatter den gældende momsfrigtagelse i momslovens § 13, nr. 7 – som baserer sig på den særlige standstill-bestemmelse i bilag X, del B, nr. 2 – kun ydelser leveret af forfattere og kunstnere, herunder udøvende kunstnere. Med andre ord vurderes det, at fritagelsen er personlig. Dette præciseres med L 106.

Som det fremgår af min besvarelse af SAU L 106 – spm. 58 (2021-2022), er det på baggrund af bl.a. EU-Domstolens retspraksis Skatteministeriets opfattelse, at momsfrigtagelsen er personlig og derved har et særkende, som begrundet en indskrænkning af anvendelsesområdet for formidlingsreglen i artikel 28. Hermed følger, at fritagelsen ikke kan finde anvendelse på andre end de aktører, som er nævnt i fritagelsen og dermed ikke på fx en formidler, der handler i eget navn (dvs. forvaltningsorganisationen).

Den tredje præsentation blev foretaget af Danske mediedistributører (DMD). I præsentationen anfører DMD, at forvaltningsorganisationerne er omfattet af momsfrigtagelsen for kunstnerisk virksomhed. DMD påpeger, at den rumænske dom (UMCR – ADA) ikke forholder sig til momsfrigtagelsen, idet den kun slår fast, at når en kunstner er momspligtig – som i Rumænien – skal forvaltningsorganisationen også opkræve moms. DMD fremfører, at EU-domstolen tidligere har fastslået, at en momsfri ydelse fortsætter med at være momsfrigtaget, når den videresælges af en formidler (fx en forvaltningsorganisation).

DMD mener, at forslaget vil svække dansk tv, herunder svække konkurrenceforholdet til udenlandske streamingtjenester. Konkret har DMD vurderet, at hvis forslaget fører til opsigelse af tv-abonnementer fra ca. 3 pct. af kunderne, vil tabet for dansk tv overstige statens provenu fra forslaget. DMD skønner desuden, at selv om der indføres et streamingbidrag på 5 pct. på fx Netflix, skal der for hver tabt tv-kunde tegnes mere end 70 nye Netflix-abonnementer for at sikre en uændret indtægt for danske broadcastere og rettighedsindehavere.

Kommentar

For så vidt angår spørgsmålet om konsekvenserne af den rumænske dom (UMCR – ADA), vurderingen af den danske momsfrigtagelse og reglen om formidling i eget navn, henvises til bemærkningerne til Deloitte's præsentation ovenfor.

Indførelse af moms på meddelelse af licens til ophavsrettigheder vil gælde alle købere af disse licenser, herunder streamingtjenester. Samtidig bemærkes, at momspligtige virksomheder har fradrag for evt. købsmoms, herunder for moms på deres indkøb af licenser.

Det antages, at streamingtjenesterne allerede inkluderer deres køb af licenser til ophavsrettigheder i deres momspligtige priser, hvorfor forslaget i L 106 om, at de som momspligtig virksomhed skal betale moms af licenserne ved købet, ikke ændrer deres

omkostninger ved køb af licenser og dermed heller ikke ændrer deres forbrugerpriser. Årsagen til, at forslaget i L 106 om moms på meddelelse af licenser til ophavsrettigheder skønnes at medføre højere forbrugerpriser for tv-abonnementer, er, at en række tv-udbydere ikke har faktureret en samlet salgspris med moms til forbrugerne, men i stedet har faktureret licenserne særskilt uden moms. Fremover vil licenserne ikke kunne viderefaktureres til forbrugerne uden moms.

På den baggrund kan det ikke udelukkes, at nogle forbrugere vil opsiges deres tv-abonnement og i stedet anvende streamingtjenester, og herved øge den allerede eksisterende tendens, hvor tv-abonnementer fravælges til fordel for fx streamingabonnementer. Det er ikke muligt at sige, hvor mange opsigelser, der skyldes en prisstigning eller andre forhold.

Skatteministeriet har ikke foretaget beregninger af, hvor mange abonnementer fra streamingtjenester, der skal til, for at et eventuelt streamingbidrag vil fastholde indtægter for danske broadcastere og rettighedshavere. Skatteministeriet har som udgangspunkt ikke forudsætninger for at foretage sådanne beregninger, ligesom det samtidig bemærkes, at et skøn herfor vil være forbundet med betydelig usikkerhed.

Den fjerde præsentation blev foretaget af Copydan Tekst & Node (CTN). CTN anfører, at lovforslaget har en forudsætning om 1:1 overdragelse af rettigheder, og da denne forudsætning ikke er til stede, vil forslaget medføre store udfordringer for forvaltningsorganisationerne i relation til udbetalinger til rettighedsindehaverne. CTN anfører endvidere, at der er mange forskellige rettighedsindehavere, herunder fx kunstnere og arvinger, at mange rettighedsindehavere modtager vederlag fra flere forvaltningsorganisationer, herunder udenlandske, og at den momsfri grænse på 50.000 kr. vil være svær at håndtere. CTN skønner, at forslaget vil betyde, at mere end 10.000 rettighedsindehavere skal momsregistreres, hvilket giver en økonomisk risiko, fx fordi forvaltningsorganisationernes indberetningspligt forsvinder ved momspligt.

CTN anbefaler, at de mange problemstillinger afklares, før lovforslaget vedtages, og at en ikrafttrædelse bør udskydes til 1. januar 2025 eller senere.

Kommentar

For det første kan det oplyses, at der i lovforslag L 106 ikke er en forudsætning om 1:1 overdragelse af rettighederne. I lovforslaget fastslås, at der er tale om to leveringer i momsmæssig forstand. Først en levering fra en kunstner til fx en forvaltningsorganisation og derefter en anden levering fra forvaltningsorganisationen til fx en slutbruger. Priserne for disse leveringer fastlægges mellem parterne, og det er momsmæssigt ikke afgørende, om leveringen til en slutbruger fra forvaltningsorganisationen består af én kunstners ophavsret eller en pakke af ophavsrettigheder på vegne af flere kunstnere.

For det andet erindres om, at forslaget er ændret mellem høring og fremsættelse. I det fremsatte lovforslag er kunstneren som rettighedsindehaver momsfritaget, når vedkommende meddeler licens til sine ophavsrettigheder. Det vil sige, at der er momsfrihed ved kunstnerens meddelelse af licensen til fx en forvaltningsorganisation, dvs. udbetalingen

fra organisationen til kunstneren vil være momsfri. Med andre ord ændrer lovforslaget ikke på de enkelte kunstners momsforhold, og lovforslaget bevirker derfor heller ikke, at forfattere eller kunstnere skal momsregistreres for meddelelse af licens til ophavsrettigheder.

Da momsfritagelsen er personlig, og det kun er forfattere og kunstnere, herunder udøvende kunstnere, der er momsfritaget, vil der dog være rettighedsindehavere som fx arvinger, der vil blive momspligtige af indtægterne fra rettighederne, hvis de er over 50.000 kr. årligt. Det er de enkelte arvinger, der i givet fald har ansvaret for at lade sig momsregistrere. Momsregistrerede arvinger behøver ikke selv at udstede fakturaer med moms til forvaltningsorganisationerne, idet forvaltningsorganisationerne vil kunne indføre et system, som kan håndtere, at forvaltningsorganisationerne i stedet udsteder afregningsbilag.

CTN antager, at forvaltningsorganisationernes indberetningspligt – formodentlig af B-indkomst – forsvinder ved udbetalinger til momsregistrerede rettighedsindehavere. Dette er ikke korrekt. Forvaltningsorganisationer mv. vil fortsat skulle indberette B-indkomst i relation til vederlag for ophavsrettigheder, uanset om udbetalingerne sker til ikke-momsregistrerede kunstnere og arvinger, eller til momsregistrerede arvinger.

Jeg har forståelse for, at CTN er bekymret for de administrative byrder ved en ændring af reglerne fra momsfritagelse til momspligt, når forvaltnings- og medlemsorganisationer meddeler licens til ophavsrettigheder til fx slutbrugere: Netop fordi ændringen forudsætter tilpasninger hos organisationerne, er der foreslået en ikrafttrædelse den 1. januar 2023.

Den femte præsentation blev foretaget af KPMG. I præsentationen sammenligner KPMG den foreslåede minimumsimplementering i L 106 med andre lande, under den forudsætning, at moms er en transaktionsbaseret afgift, hvilket vil sige, at momssituationen skal vurderes for hver enkelt handling på baggrund af det, der skaber handlingen. Af KPMGs præsentation fremgår, at 11 EU-lande har haft mulighed for at anvende direktivets mulighed for at momsfritage kunstnere (via en standstill-bestemmelse). På baggrund af oplysninger indsamlet af KPMG fra andre EU-lande, er det kun Danmark og Letland, der i dag anvender momsfritagelsen. I andre lande anvendes enten landets almindelige momssats eller en nedsat momssats. KPMG stiller spørgsmål ved, hvad der i EU-landene reelt vil være minimumsimplementering.

Kommentar

Det er Skatteministeriets opfattelse, at momsfritagelsen i momslovens § 13, stk. 1, nr. 7, er personlig og ikke finder anvendelse, når andre (i eget navn) – fx forvaltningsorganisationer – meddeler licens til ophavsrettigheder, fx til brug for TV-abonnementer.

Skatteministeriet har indhentet oplysninger fra de øvrige EU-lande, herunder om det er nødvendigt at ændre deres nationale lovgivning som følge af dommen. Skatteministeriet har i skrivende stund modtaget svar fra 10 EU-lande. I samtlige svar oplyses, at dommen ikke nødvendiggør en ændring af national ret. Det fremgår af svarene, at man på linje med dommen har anset det at meddele licens til kunstners ophavsrettigheder for at

udgøre en ydelse mod vederlag. Den omhandlede ydelse har derfor i udgangspunktet været en momspligtig ydelse – også før EU-Domstolens dom (i modsætning til i Danmark).

Ni af landene oplyser desuden, at ydelsen er momspligtig i de respektive momslovgivninger, uanset hvem der meddeler licensen – dvs. at ydelsen er momspligtig, uanset om det fx er en kunstner selv eller en forvaltningsorganisation, der leverer den. Letland oplyser, at de (ligesom Danmark) udnytter den særlige standstill-bestemmelse i momssystemdirektivets bilag X, del B, nr. 2, til at momsfritage selve kunstnernes meddelelse af licens vedrørende ophavsrettigheder, hvilket svarer til det foreslåede i L 106.

Som det fremgår af præsentationen fra KPMG, gør en række EU-lande – hvor den omhandlede ydelse anses for momspligtig – brug af muligheden for at pålægge en nedsat momssats på ”ydelse leveret af eller royalties til forfattere, komponister og udøvende kunstnere”, jf. momssystemdirektivets bilag III, nr. 9. Det er Skatteministeriets opfattelse, at anvendelsesområdet for denne bestemmelse i direktivet er bredere end standstill-bestemmelsen i bilag X, del B, nr. 2. Bestemmelsen i bilag III, nr. 9 kan udstrækkes til forvaltningsorganisationer, når de meddeler licens til kunstnernes ophavsrettigheder jf. ordlyden ”eller royalties til”, som ikke indgår i den standstill bestemmelse i bilag X, del B, nr. 2, som Danmark (og Letland) anvender.

At andre EU-lande ikke skal ændre deres regler på baggrund af EU-dommen og retspraksis betyder således ikke, at de danske regler ikke behøver at blive ændret. Derimod har de danske regler i en længere årrække været for lempelige i og med, at forvaltningsorganisationers ydelser i form af levering af licens til ophavsrettigheder har været anset for undtaget for moms, fordi det ikke har været anset for at være en levering mod vederlag.